

nejméně $\frac{1}{5}$ veškeré plochy lesní. Majitelé lesa a osoby k pastvě oprávněné vzdalují dobytek pastevní od pasek buď pastýři neb jinakým vhodným způsobem. Dobytek sluší, pokud je to možným, pásti společně, ne jednotlivě. Dobytek buď honěn na pastvu i oklikami, pokud to šetření lesa vyžaduje (§ 10 les. zák.; ostatně viz čl. Lesy). Zvláštní předpisy o plochách zahájených vydalo přímořské místodržitelství vyhláškou z 29. září 1874 č. 11.629. Dle těchto předpisů nevztahuje se hájení na lesy dorostlé, nýbrž vztahuje se na mladé lesy a na plochy k zalesnění určené, hlavně však na všechny části znova vysázené a sice potud, pokud mlází dobyt看 nemůže již býti poškozeno neboť sbírání lesních plodů je přípustno jen tehdy, když to není na ujmu lesu.

IV. Ustanovení policejně-trestní.

Bylo-li pole zvířaty poškozeno, zabaví zvířata přísežný personál polní pro poškozeného (§ 1321 o. o. z., viz §§ 18—20 min. nař. z 20. ledna 1860 č. 28 ř. z. a čl. Zájem soukromý). Pasení dobytka mimo uzavřená a ohraničená místa dovoluje se jen za vhodného dohledu; pasení na provaze je zakázáno. Je-li obava, že dobytek vejde na cizí pozemek neb že poškodí cizí pole, budiž k pevným předmětům uvázán. Vyhánění dobytka na pastvu a domů smí se díti jen ve dne. Honění a pasení dobytka na cizím pozemku je dovoleno jen s výslovným povolením majitele pozemku, ovšem zvláštní důvody právní se tím neporušují (ostatně viz čl. Puch polní). Neoprávněné honění dobytka do cizích lesů, vykonávání pastvy lesní na jiných, než k tomu určených místech a v jinou dobu, stíhá se co puch polní (viz §§ 61—67 les. z. a čl. Lesy a Právo lesní.).

Služebnost požívání viz Požívání.

Služebnost svádění vody dešťové.

I. Pojem.

Dle římského práva nesmělo býti bráněno přirozenému odtoku dešťové vody umělými zařízeními, a poškozenému příslušela v takovém případě »actio aquae pluviae arcendae«. Toto právo bylo poskytnuto v zájmu sousedstva a bylo tudíž výronem práva sousedů. »Actio aquae pluviae arcendae« vztahovala se však jen na »praedia rustica« a směřovala předkem k odstranění takových staveb na pozemku sousedově, jimiž byl odtok dešťové vody změněn způsobem pro žalobce škodlivým. Dle toho zřídil-li stavby žalovaný sám čili nic, směřovala žaloba k tomu, by je sám odstranil pokud se týče žalobci odstraniti dovolil. Tato actio byla actio in personam, ježto k platnosti přiváděla kvasikontraktní závazek.

Dle rakouského práva není voda dešťová co taková částí pozemku ani jeho příslušenstvím, ježto povaha příslušenství předpokládá trvalé spojení s pozemkem, kdežto voda dešťová při své snadno zanikající existenci postrádá této vlastnosti, ovšem ale tehda, když, jak § 4 lit. b) vod. zák. předpokládá, se voda dešťová v příkopech nahromaduje, ve kterémž případě je vlastnictvím držitele pozemku. Totéž platí patrně též o sněhu a vodě sněhové.

II. Při vodě dešťové dlužno činiti rozdíl, nalezá-li se na vlastní neb cizí půdě. Pokud se voda dešťová nalézá na vlastním pozemku, nelze vlastníku pozemku nikterak brániti vody upotřebiti, ježto jest dle § 4 lit. b) vod. z. jeho výhradním vlastnictvím. Svede-li se však voda dešťová na cizí pozemek, ježto vlastník dotyčného pozemku k tomu svolil neb vnikne-li

voda dešťová následkem svého přirozeného odtoku na cizí pozemek, nesmí prvnější přirozený odtok rušiti a jej o své ujmě měniti.

III. O. o. z. přijal podobné předpisy, jako právo římské, byť i s podstatnými modifikacemi. § 489 jedná o služebnosti okapu (viz čl. Služebnost okapu), § 490 o upotřebení vody dešťové tudíž o právu přiváděti vodu dešťovou se střechy sousedovy na vlastní pozemek. Ježto svádění vody dešťové spočívá zpravidla na právu služebnosti, je předkem otázka, zda zařízení a stavby k upotřebení vody dešťové, jež jsou většinou povahy soukromoprávní, posuzovati sluší výhradně dle předpisů o. o. z. a příslušné spory přikázati soudům, či zda stavby, jež zřizují se k upotřebení, odvádění a přivádění vody dešťové, dlužno posuzovati dle práva vodního a vzniklé spory odkázati úřadům správním. V rozhodnutích ze dne 8. října 1873 č. 9263 a ze dne 23. prosince 1873 č. 11.964, sb. »Gl. U.« č. 5100 a 5181 vychází nejvyšší soud z názoru, že vzhledem k tomu, že nelze vodu dešťovou počítati k vodám mezi břehy tekoucím ve smyslu § 11 vod. z., se nejedná při svádění nebo bránění vodě dešťové o bránění neb svádění vody zák. ze dne 30. května 1869 č. 93 ř. z. za statek veřejný neb soukromý prohlášené a že bránění nebo svádění vody dešťové není záležitostí zájmu veřejného, nýbrž věcí soukromou, již dlužno posouditi dle o. o. z.

Peyrer (Österr. Wasserrecht str. 208) podotýká se zřetelem na tato rozhodnutí, že zásady vyslovené v těchto dvou judikátech neodpovídají zákonu o právu vodním a že je sotva asi pochybným, že se § 11 vod. z. vztahuje též na vodu dešťovou, pokud se týče, že i tato je předmětem práva vodního, jakož že i upotřebení, svádění a bránění vodě dešťové je upraveno zákonem vodním; neboť i když zařízení k upotřebení vody dešťové jsou většinou rázu soukromoprávního a zřídka jsou předmětem úřední koncesse ve smyslu § 16 a i když vůbec upotřebení vody dešťové zřídka zavdává příčiny k úřednímu upravení na př. dle § 93 neb k jinakým opatřením správním, tož přece nejsou případy naprosto takové vyloučeny, ba ještě více zavdává voda dešťová správě příčinu k opatřením, ježto náhle a se zhoubným účinkem může vystoupiti. Každým způsobem poukazuje § 11 úřady správní, by zamezily zhoubné účinky přirozeného odtoku jejího. Tento náhled dochází výrazu v rozh. nejv. s. ze dne 10. února 1880 č. 1096, »Zeitschrift für Verw.«, č. 28 z r. 1880, ježto uznává rozhodnutí toto v případě, ve kterém se jednalo o svedení vody na pozemku dílem z dešťů shromážděné, dílem zbylé následkem vystoupení řeky Labe, příslušnost úřadů správních, poněvadž též rozhodování o upotřebení a svádění vod soukromých je výjimečně dle § 75 přikázáno úřadům politickým. Každým způsobem nasvědčuje jasné znění § 75 kompetenci úřadů správních, ježto všechny záležitosti týkající se upotřebení, běhu a bránění vodě, náležejí definitivně do oboru působnosti úřadu politického. Při tom nelze však přehlédnouti předpis § 4 lit. b) vod. z., který výslovně stanoví, že vody na pozemku následkem dešťů se nahromaďující náleží držiteli pozemku a tudíž je lze čítati k těm vodám, jež upravuje zákon vodní. Jen o otázkách čistě soukromoprávních, jako na př. ohledně nabytí práva okapu, rušení téhož a pod., při nichž nutno užiti zásad o. o. z., rozhodují soudy.

Služebnost světla viz Služebnost okna.